

't Ommetje

't Ommetje is een wandeling rond Hoofdplaat. Wie kent het niet. Het tijdperk Corona heeft de Ommetjes een nieuwe status gegeven en daarom willen wij graag een nieuw jasje geven aan 't Ommetje. Dit Ommetje won in 2007 de wedstrijd "t Mooiste Ommetje van Zeeland", uitgeschreven door Stichting Landschapsbeheer Zeeland en de Provincie Zeeland.

De lengte (4-5 km.: circa 1 uur), toegankelijkheid, afwisseling en de betrokkenheid van de dorpsbewoners zelf waren de belangrijkste elementen waarom het Ommetje er volgens de jury met kop en schouders bovenuit stak. Hoofdplaat is er trots op en er valt veel over te vertellen, dus kom, laten we aan de wandeling beginnen...

Routeoverzicht op laatste pagina

1. 't Oorlogsmonument Spuikom

In 2009 heeft de Dorpsraad (met steun van 'Kern met Pit') een gedenkmuur met drie tegels geplaatst. Op de tegels staan de namen van de slachtoffers, die tijdens de 2de Wereldoorlog in Hoofdplaat gevallen zijn. De linkse tegel stamt uit de N.H.-kerk en vermeldt de protestantse slachtoffers, de middelste tegel hing aan de muur van het voormalig gemeentehuis en vermeldt alle slachtoffers. De rechtse tegel is de herdenkingstegel voor de Canadezen. Het monument is daarom ook het startpunt van de Bevrijdingsmars Hoofdplaat – Knokke, die ieder jaar begin november gehouden wordt. Die drukbezochte mars is ca. 33 km. lang – meer dan een flink 'ommetje' dus!

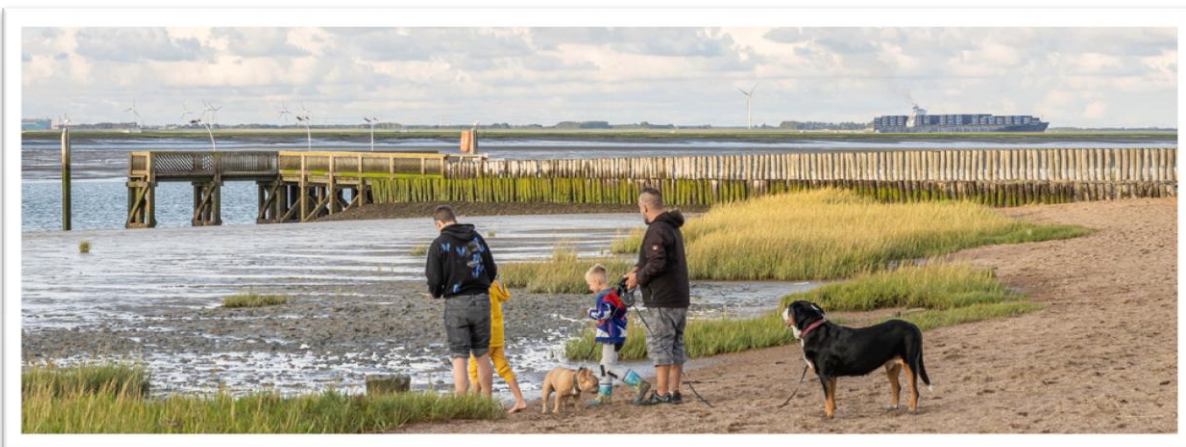
Hier op de Spuikom voor het monument staat ook het kunstwerk "Vreemde vogel", dat ontworpen is door dhr. J. Boekhout.

De Klokkentoren die is geplaatst met steun van 'Kern met Pit' maar vooral door de inwoners zelf, die eigenlijk allen mede-eigenaar zijn, is de vervanging van de kerkklokken in het dorp. Door het wegvallen van die kerkklokken is er besloten om een nieuwe klokkentoren te ontwerpen en neer te zetten bij het monument. De klok wordt nu weer geluid bij feestelijke gedenkdagen of nationale herdenkingsdagen. Tevens overlijdens en bruiloften kunnen worden aangekondigd.

Voor het vervolg van ons Ommetje gaan we via de trap de dijk op.

2. De Westerscheldedijk

In 1778 – het jaar van de inpoldering van de Hoofdplaatpolder – lag de dijk en het toenmalige haventje een stuk noordelijker, dus ‘in’ de Westerschelde. Diverse dijkdoorbraken zorgden ervoor dat de polder binnen zo’n 25-30 jaar een flink stuk van haar oppervlakte verloor. Hoofdplaat werd een dorp achter de dijk, dat nauw verbonden was met het haventje. Het haventje zelf ging verloren bij de aanleg van de Westerscheldedijk in de jaren '70 van de vorige eeuw. De strekdam en steiger ‘Tèntenolle’ (het eind van de nol(le)), in ere hersteld in 2005, herinneren er aan.

De informatieborden vertellen over de Hoofdplaatpolder en de Westerschelde. Door de verrekijker kun je soms de zeehondjes op de ‘Plate’ (de grote zandbank richting Breskens) zien. We lopen naar het westen, richting Breskens tot we bij de trap komen, die we opgaan.

3. Village Scaldia

Voor wie een kortere route wil lopen, loopt het pad direct door het vakantiepark Village Scaldia. Onderweg kunt u genieten van de bijzondere ontwerpen en kleuren van de huizen. “Net de Antillen!” – hebben we mensen wel eens horen zeggen. “Over smaak valt niet te twisten,” luidde het antwoord. De geasfalteerde weg leidt naar het dorp (Westlangeweg, Kersenlaan).

4. 't Poldertje

Als u een iets langere route wilt lopen, slaat u rechtsaf en volgt de weg zo'n 100-150 meter naar beneden. Aan de linkerzijde begint een met paaltjes gemarkeerd pad (Zeeuws Landschap), dat door het Poldertje loopt. Dit gebied (en Village Scaldia) stond in 1953 onder water. Nu is het een natuurgebied, waar bijzondere planten zijn waargenomen.

Misschien ziet u ze onderweg wel staan!

Het pad loopt over het dijkje naar Village Scaldia.

Daar komt u uit op de geasfalteerde weg die u naar het dorp brengt (Westlangeweg, Kersenlaan).

5. NH-kerk

Hoofdplaat ontstond in 1778 en is daarmee het jongste dorp in West Zeeuws-Vlaanderen. Dit type dorp noemt men dan ook een kruisdorp, het dorp lag – oorspronkelijk – midden in de polder, op een kruispunt van wegen, alsof het op de tekentafel ontworpen was. En in feite was dat ook zo. Immers, polders uit de 17de en 18e eeuw kenmerken zich door een zo rationeel mogelijk ontwerp: vierkante landbouwpercelen, verspreid liggende boerderijen, rechte verbindingswegen en op het kruispunt een dorp.

Als u op het kruispunt ('de n'oek') zo'n 25 meter naar het Noorden de Dorpsstraat in loopt, kunt u de voormalige Nederlands Hervormde zaalkerk bewonderen. De aan de buitenzijde volledig gerestaureerde kerk herbergt nu drie woningen en valt in Hoofdplaat onder Monumentenzorg.

Voor het vervolg van 't Ommetje loopt u naar het zuiden, richting Biervliet, de Schoolstraat in.

6. 't Kapelletje

Na zo'n 50 m. vindt u aan uw rechterhand 't Kapelletje. Een mooi moment om even stil te staan.

Zaterdag 2 Februari 1953. Zeeland wordt geteisterd door een zware storm. Overal breken dijken door, ook ten westen en oosten van Hoofdplaat. Mensen moeten vluchten. 't Poldertje (nu: Village Scaldia – zie 3) loopt onder en de bewoners van Hoofdplaat beleven een bange nacht. Maar het dorp blijft gespaard. Uit dankbaarheid werd door de (katholieke) bewoners een kapelletje gebouwd: "Onze Lieve Vrouw van de Zaterdag".

6a. Het Dorpshuis

Iets verder in de Schoolstraat, nr 14, schuin tegenover het kapelletje, hebben we ons Dorpshuis wat in het verleden de Sint Jozefschool was.

Aan deze katholieke Lagere school kleven voor veel jongens en meisjes vanuit Hoofdplaat mooie herinneringen. Boven de hoofdingang is de console nog zichtbaar waar vroeger het beeld van Sint Jozef heeft gestaan.

De Sint Jozefschool is nu al geruime tijd in gebruik genomen als gemeenschapshuis voor alle inwoners, deze keus is begin jaren 70 gemaakt om ons dorp leefbaar te houden en de inwoners een plek te bieden om met elkaar in contact te blijven.

We lopen verder in zuidelijke richting door de Schoolstraat, de Koningin Julianastraat in (vroeger: de 'Mariastraat', omdat veel vrouwen Maria heetten) en zo het dorp uit. We gaan links het fietspad op. Na zo'n 50 meter bereiken we het Lèèz'npad.

7. 't Lèèz'npad

(i.v.m. moeilijke begaanbaarheid en bijna niet te maaien is per april 2019 het pad verplaatst naar de bovenzijde op het land met vriendelijke goedkeur van de eigenaar)

Vanaf nu volgen we een kreek. Het wandelpad ligt hier boven een natuurvriendelijke oever. Dat is eigenlijk ongebruikelijk, maar voor 't Ommetje heeft het Waterschap en de landeigenaar een uitzondering gemaakt, mits wandelaars zonder honden zich aan bepaalde regels houden (zie bordje bij entree). Indien u graag de wandeling voortzet met uw viervoeter dan kunt u een stuk door lopen richting Wilhelminadijk-Kaaidijk waar u vanuit een andere hoek Hoofdplaat kan verkennen. Op de kruising Kaaidijk-Oostlangeweg gaat u naar links richting 't Turpbos en het Klooster.

8. 't Klooster

Hoofdplaat is niet rijk aan bijzondere gebouwen. In het oog springen de twee kerken (RK, NH), een aantal grote 'herenhuizen' (Schoolstraat, Havenstraat) en een (voormalig) klooster, dat een rijke geschiedenis kent. Een geschiedenis die zich kenmerkt door gedaantewisselingen.

Het begon als een nonnenklooster, een plek van afzondering, van contemplatie en inspiratie, van dienstbaarheid, hard werken en veelvuldig kerken. Er werden naailessen gegeven, 't was de basis van de wijkverpleging en er was een boomgaard, bloemen- en een moestuin, waar je zusters zag met een kap op de kruin.

Later werd het klooster consultatiebureau en kleuterschool met baby's, peuters en kleuters, die groeiden als kool. Hier huisde ook 't groen-gele kruis en de schooltandarts hield er bezoeken. Daarna was er een vetsmelterij en nog later een kunstgalerie in ondergebracht.

Momenteel is het in handen van particulieren die de historie van het klooster in ere zullen houden.

9. 't Turpbos

Dit bos werd in 1995 aangelegd in het kader van de valorisatie van de dorpskernen.

Het idee: het dorp voorzien van een gebied, waarin gewandeld kan worden en een natuurlijke verbinding met het sportpark tot stand brengen. Het Turpbos is geen gesloten bos, maar kenmerkt zich door afwisseling en openheid: een schapenweitje met notenbomen, waterputten, een fraai gezicht op het polderlandschap en – voor de echte natuurliefhebber/speurder – zeldzame planten. In 2008 werd op de Bomenfeestdag door de leerlingen van de basisschool het Turpbos uitgebreid met nieuwe aanplant.

Bij het verlaten van het sportpark gaan we linksaf de verharde weg op en lopen we terug naar de Spuikom, het begin van het Ommetje.

We hopen dat u genoten heeft van:

” ’t Mooiste Ommetje van Zeeland”!

Colofon: Het Ommetje is tot stand gekomen dankzij: De bewoners van Hoofdplaat; Dorpsraad Hoofdplaat; Stichting Landschapsbeheer Zeeland; Waterschap Scheldestromen; Village Scaldia

Redactie: R. Martens

Fotografie: Adri Voogdt (© advofoto)

